

Independent
Project
Accountability
Mechanism

Izveštaj o proceni

Belgrade Solid Waste Javno-privatno partnerstvo

Broj projekta EBRD 46758

Predmet 2021/01 (Zahtev #2)

April 2021. godine

Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (IPAM) je mehanizam odgovornosti EBRD-a. IPAM prima i analizira pritužbe koje podnose pojedinci pogođeni projektom i organizacije civilnog društva, a o projektima koje finansira Banka, za koje se veruje da su uzrokovali ili mogu uzrokovati štetu. IPAM može odgovoriti na Zahtev kroz dve funkcije: Pregled usaglašenosti sa politikama, kojim se utvrđuje da li je Banka ispoštovala svoju Politiku za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja i/ili odredbe Politike pristupa informacijama koje su specifične za dati projekat; i Rešavanje problema, koje ima za cilj ponovnog uspostavljanja dijaloga između Podnosilaca zahteva i Klijenta u cilju rešavanja pitanja (jednog ili više) navedenih u Zahtevu bez pripisivanja krivice ili greške. Pogođene strane mogu zahtevati sprovođenje jedne ili obe ove funkcije.

Za više informacija o IPAM-u, kontaktirajte nas ili posetite <https://www.ebrd.com/project-finance/ipam.html>

Podaci za kontakt The Independent Project Accountability Mechanism (IPAM) European Bank for Reconstruction and Development One Exchange Square London EC2A 2JN Telefon: +44 (0)20 7338 6000 Email: ipam@ebrd.com	Kako podneti žalbu u okviru IPAM-a Pitanja vezana za učinak u oblasti životne sredine i socijalnih pitanja u projektima EBRD-a mogu se uputiti elektronskom poštom, telefonom ili u pisanom obliku putem <i>online</i> formulara na: https://www.ebrd.com/project-finance/ipam.html
---	--

Sadržaj

Spisak skraćenica	4
Kratak pregled	5
1. Osnovni podaci	7
1.1. Projekat i njegov Trenutni status	7
1.2. Zahtev	8
1.3. Postupanje IPAM-a u predmetu do danas	9
2. Pristup Proceni	10
3. Rezime stavova relevantnih Strana	10
3.1 Podnosioci zahteva	10
3.2 Klijent	12
3.3. Rukovodstvo EBRD-a	13
3.4. Grad Beograd	14
3.5. Ostale Zainteresovane strane	15
4. Nalazi Procene	16
5. Zaključci i naredni koraci	16
Prilog 1 Predloženi Projektni zadatak za Rešavanje problema za Predmet 2021/01	17

Ako u ovom izveštaju nije drugačije navedeno, pojmovi navedeni velikim početnim slovom su oni navedeni u Smernicama za projektnu odgovornost iz 2019. godine.

Spisak skraćenica

Skraćenica	Pun naziv
Klijent/Kompanija/Beo Čista Energija	Beo Čista Energija d.o.o Beograd
CDW	Otpadni građevinski materijal
OCD	Organizacija civilnog društva
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
EfW	Energija proizvedena iz otpada
EIA	Procena uticaja na životnu sredinu
ESAP	Akcioni plan za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja
ESIA	Procena uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja
ESP	Politika EBRD-a za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja
IPAM	Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti
Zajmodavci	EBRD i IFC
JPP	Javno-privatno partnerstvo
UR	Uslov za realizaciju
PAP/Politika	Politika projektne odgovornosti iz 2019. godine koja reguliše funkcionisanje IPAM-a
PAPs	Projektom pogođena lica
Projekat	Belgrade Solid Waste JPP Projekat br. 46758
RAP	Akcioni plan za raseljavanje
SEP	Plan angažovanja zainteresovanih strana
ToR	Projektni zadatak

Kratak pregled

Zahtev

[Nezavisni mehanizam za projektnu odgovornost](#) (IPAM) primio je 24. novembra 2020. godine [Zahtev](#) od šest pojedinaca koji pripadaju romskoj zajednici sakupljača sekundarnih sirovina koju zastupa Inicijativa za ekonomska i socijalna prava – A11 i savetuje CEE Bankwatch, u kome navode da je [Belgrade Solid Waste JPP \(46758\)](#) (Projekat) izazvao fizičko i ekonomsko raseljavanje. Tokom faze Procene, 9. marta 2021. godine još jedan Podnosilac zahteva se pridružio IPAM procesu, što ukupno čini sedam Podnosilaca zahteva koji zastupaju pet domaćinstava. Podnosioci zahteva su zahtevali anonimnost kao meru predostrožnosti zbog zabrinutosti zbog potencijalnog zastrašivanja, pritiska i odmazde. Podnosioci zahteva izražavaju zabrinutost u vezi sa nedovoljnim iznosom primljene naknade, neadekvatnošću alternativnog obezbeđenog smeštaja i nemogućnosti plaćanja troškova komunalnih usluga. Takođe tvrde da nemaju pristup deponiji Vinča, koja za njih predstavlja izvor zarade. Dalje se navodi da postupak preseljenja nije bio u skladu sa lokalnim zakonodavstvom, a Podnosiocima zahteva su ugovori sa javnim komunalnim preduzećem jednostrano raskinuti. Podnosioci zahteva su izrazili interesovanje za Rešavanje problema.

Projekat¹

Projekat [Belgrade Solid Waste PPP \(46758\)](#) nalazi se na mestu postojećeg postrojenja za otpad u Vinči, zapadno od Beograda, Srbija. Projekat podrazumeva finansiranje dugom u iznosu od 70 miliona evra za Beo Čista Energija d.o.o Beograd (Klijent, Kompanija ili Beo Čista Energija), društvo sa ograničenom odgovornošću koje se osniva sa jedinom svrhom sprovođenja i finansiranja Projekta u okviru koncepta Projektuj, izgradi, finansiraj, upravljaj i prenesi (DBFOT) u vlasništvu konzorcijuma integrisanog od strane globalne komunalne kompanije Suez, S.A., japanskog konglomerata Itochu Corporation i Marguerite Fund II, panevropskog kapitalnog fonda. Operacija će omogućiti kompaniji da finansira, izgradi i upravlja deponijom i objektima za preradu i odlaganje sakupljenog rezidualnog čvrstog komunalnog otpada nastalog u trinaest gradskih opština Grada Beograda zapremine od oko 510.000 tona/godišnje i preradu otpadnog građevinskog materijala (CDW) do zapremine od oko 200.000 tona/godišnje prikupljenog na toj teritoriji. Projekat takođe dobija podršku Međunarodne finansijske korporacije (IFC) u iznosu do 70 miliona evra.

Definisani su sledeći ciljevi Projekta:

- sanacija, zatvaranje i naknadno zbrinjavanje postojeće deponije Vinča;
- izgradnja nove deponije;
- izgradnja postrojenja za spaljivanje za proizvodnju energije iz otpada (EfW), kao i postrojenje za otpadni građevinski materijal.

Odbor direktora EBRD-a je odobrio Projekat 18. septembra 2019. godine, kao projekat Kategorije A u okviru Politike EBRD-a za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja (ESP) iz 2014. godine. Sredstva tog zajma se trenutno povlače.

Postupak IPAM-a

¹ Dokument Sažetka Projekta dostupan na: <https://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/belgrade-solid-waste-ppp.html>

IPAM je registrovao Podnosioca zahteva 14. januara 2021. godine pod [Predmetom broj 2021/01](#), čime je pokrenuta faza Procene.

Procena Zahteva sprovedena je u periodu od januara – marta 2021. godine u skladu sa [Politikom projektne odgovornosti \(PAP\) iz 2019. godine](#). IPAM je izvršio detaljnu analizu Zahteva i dodatnih informacija koje su pružili Predstavnicima Podnosioca zahteva, Klijent, Grad Beograd i Rukovodstvo EBRD-a kako bi bolje razumeli pitanja pokrenuta u Zahtevu. IPAM je takođe održao *online* sastanke sa relevantnim Stranama kako bi istražio spremnost i sposobnost Strana da se uključe u Rešavanje problema uz podršku IPAM-a kako bi im pomogao da reše zabrinutosti iznete u Zahtevu. S obzirom na ograničenje putovanja zbog pandemije Kovida-19, službenici IPAM-a nisu bili u mogućnosti da putuju na lokaciju Projekta i sproveli su svoju Procenu virtuelno.

Zaključci i naredni koraci

Nakon Procene, IPAM je utvrdio da će Predmet preći na Rešavanje problema pošto su sve Strane (Podnosioci zahteva, Kompanija, Grad Beograd i Rukovodstvo Banke) izrazile spremnost da se uključe u Inicijativu za rešavanje problema uz pomoć IPAM-a. Podnosioci zahteva su delegirali ovlašćenje svojim Predstavnicima za učestvovanje u Rešavanju problema u okviru IPAM-a radi ostvarivanja njihovih interesa.

Na osnovu nalaza Procene, ovaj izveštaj u Prilogu 1 sadrži Preliminarni Projektni zadatak za inicijativu za Rešavanje problema, pri čemu su predstavljeni predloženi opseg, metode koje će se koristiti, vremenski okvir za inicijativu i vrsta potrebne stručnosti.

Prema tački 2.3 (C) Politike projektne odgovornosti (PAP) iz 2019. godine, ovaj Izveštaj o proceni podnosi se Odboru i Predsedniku za potrebe informisanja i stavlja se na raspolaganje Podnosiocima zahteva, Klijentu i Rukovodstvu Banke. Izveštaj o proceni objavljuje se na engleskom i srpskom jeziku na [Stranici sažetka predmeta](#) u [Registru predmeta IPAM-a](#). Nakon toga, predmet će biti prebačen u fazu Rešavanja problema.

1. Osnovni podaci

1.1. Projekat i njegov Trenutni status²

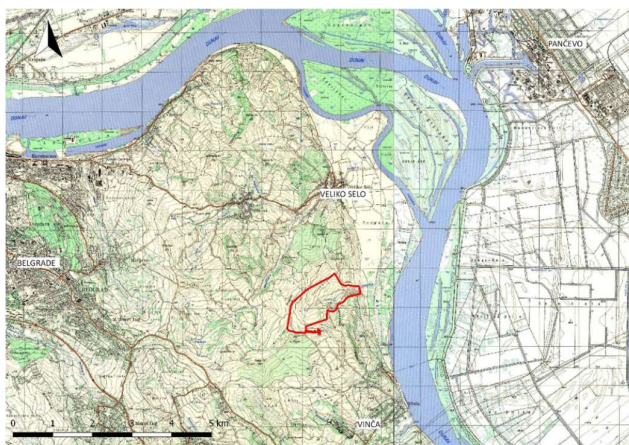
Projekat [Belgrade Solid Waste PPP \(46758\)](#) nalazi se na mestu postojećeg postrojenja za otpad u Vinči, zapadno od Beograda, Srbija. Projekat podrazumeva finansiranje dugom u iznosu od 70 miliona evra za Beo Čista Energija d.o.o Beograd (Klijent, Kompanija ili Beo Čista Energija), društvo sa ograničenom odgovornošću koje se osniva sa jedinom svrhom sprovođenja i finansiranja Projekta u okviru koncepta Projektuj, izgradi, finansiraj, upravljaj i prenesi (DBFOT) u vlasništvu konzorcijuma integrisanog od strane globalne komunalne kompanije Suez, S.A., japanskog konglomerata Itochu Corporation i Marguerite Fund II, panevropskog kapitalnog fonda. Operacija će omogućiti kompaniji da finansira, izgradi i upravlja deponijom i objektima za preradu i odlaganje sakupljenog rezidualnog čvrstog komunalnog otpada nastalog u trinaest gradskih opština Grada Beograda zapremine od oko 510.000 tona/godišnje i preradu otpadnog građevinskog materijala (CDW) do zapremine od oko 200.000 tona/godišnje prikupljenog na toj teritoriji. Projekat takođe dobija podršku Međunarodne finansijske korporacije (IFC) u iznosu do 70 miliona evra.

Definisani su sledeći ciljevi Projekta:

- sanacija, zatvaranje i naknadno zbrinjavanje postojeće deponije Vinča;
- izgradnja nove deponije;
- izgradnja postrojenja za spaljivanje za proizvodnju energije iz otpada (EfW), kao i postrojenje za otpadni građevinski materijal.

Kao deo Projekta, postojeća deponija će biti zatvorena i biće predmet mera sanacije i upravljanja životnom sredinom, uključujući procedne vode i prikupljanje deponijskog gasa. Trenutna lokacija je stara 40 godina i jedna je od najvećih nekontrolisanih deponija u Evropi. Deponija se nalazi u blizini reke Dunav koja prima značajne količine neočišćenih procednih voda. Odlagalište se nalazi na padini brežuljka i nestabilno je i sklono periodičnim urušavanjima. Deo Projekta uključuje ponovno profilisanje lokacije radi povećanja stabilnosti i izgradnju potpornog zida kako bi se sprečila dalja pojava klizišta.

Lokacija Projekta

Grafikon 1. Izvor: Netehnički rezime

U okviru Projekta, Grad Beograd je odgovoran za otkup zemljišta i raseljavanje. Grad Beograd je u tu svrhu pripremio Akcioni plan za raseljavanje (RAP) u skladu sa UR 5, a porodice koje su nekada živele na deponiji raseljene su u stanove u različitim opštinama krajem 2018. godine. Pored toga, bilo je i drugih domaćinstava koja su se nalazila u blizini od 3 km od deponije. Prema dokumentu Rezimea Projekta, očekivalo se da će sakupljači sekundarnih sirovina ostati bez svojih prihoda do 2020. godine kao

² Dokument EBRD-a o sažetku Projekta dostupan je na adresi: <https://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/belgrade-solid-waste-ppp.html>

posledica Projekta. Oni su radili za gradsko preduzeće za upravljanje otpadom i sedam kompanija za reciklažu sekundarnih sirovina. Mere za obnavljanje sredstava za život obuhvaćene su Akcionim planom za raseljavanje (RAP).

Odbor direktora EBRD-a je odobrio projekat 18. septembra 2019. godina kao Projekat Kategorije A u skladu sa Politikom EBRD-a za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja iz 2014. godine, a sredstva zajma se trenutno povlače.

1.2. Zahtev³

Podnosioci zahteva, sedam pojedinaca koji predstavljaju pet romskih domaćinstava kojima je skupljanje sekundarnih sirovina glavnih izvor prihoda, podneli su svoj Zahtev IPAM-u na srpskom i engleskom jeziku 24. novembra 2020. godine postavljajući pitanja oko uticaja povezanih sa Projektom. Podnosiocima zahteva zastupa organizacija civilnog društva **Inicijativa za ekonomska i socijalna prava A11**, a savetuje ih **CEE Bankwatch**, i oni su zahtevali anonimnost zbog straha od zastrašivanja i odmazde. Oni tvrde da je Projekat prouzrokovao fizičko i ekonomsko raseljavanje i izrazili su interesovanje za Rešavanje problema.

U saradnji sa Predstavnicima Podnosilaca zahteva i analizom Zahteva i drugih pruženih pratećih dokumenata, IPAM je primio dodatne detaljne o pitanjima koja su dovela do podnošenja Zahteva⁴. Oni su naveli da su 28. decembra 2018. godine porodice koje žive na deponiji u Vinči iseljene i preseljene u alternativnih smeštaj, za šta tvrde da nije sprovedeno u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, međunarodnim sporazumima ili standardima EBRD-a koji garantuju pravo na adekvatno stanovanje i zaštitu od prinudnog iseljenja. Oni posebno navode sledeće:

- Obezbeđeni smeštaj i nadoknada nisu adekvatni, niti pogodni za domaćinstva sakupljača sekundarnih sirovina, jer stanarina i troškovi vezani za komunalne usluge prevazilaze njihove mogućnosti;
- Ostali su bez pravne zaštite od potencijalnog prinudnog iseljenja, jer nisu potpisali ugovore sa Gradom Beogradom u kojima su definisana njihova prava i obaveze;
- Stanovi u koje su preseljeni već su bili opterećeni velikim neplaćenim troškovima stanarine i komunalnih usluga od strane prethodnih stanara i sada su Podnosioci zahteva odgovorni za ta dugovanja;
- Podnosioci zahteva su u maju 2020. godine obavešteni o jednostranom raskidu ugovora sa Javnim komunalnim preduzećem „Gradska čistoća“, što je rezultiralo ograničenim pristupom deponiji zbog nedostatka dozvole dodeljene ugovorom, što je uticalo na njihova sredstva za život.

Pored toga, oni tvrde da je oko 30-40 sakupljača sekundarnih sirovina nekada radilo i živelo na deponiji Vinča. Međutim, zapravo su raseljeni samo stanovnici neformalnog naselja na deponiji Vinča koji su učestvovali u popisu stanovništva izvršenom u junu 2016. godine, dve godine pre početka raseljavanja. Nekoliko porodica koje su živele u naselju Vinča pre popisa i nekoliko porodica koje su došle da žive tamo nakon popisa, završile su bez alternativnog smeštaja.

³ Zahtev IPAM-u dostupan je u Rezimeu obrade Predmeta: <https://www.ebrd.com/work-with-us/projects/ipam/2021/01.html>

⁴ Spisak pitanja naveden je u Zahtevu IPAM-u koji je dostupan u Rezimeu obrade Predmeta: <https://www.ebrd.com/work-with-us/projects/ipam/2021/01.html>

1.3. Postupanje IPAM-a u predmetu do danas

a) Registracija Zahteva

Zahtev je registrovan 14. januara 2021. godine jer je ispunjavao kriterijume za registraciju utvrđene u Odeljku 2.2 (b) Politike projektne odgovornosti (PAP), i nije se primenjivalo nijedno izuzeće utvrđeno u Odeljku 2.2 (c) PAP-a. Registrovanje zahteva predstavlja administrativni korak⁵, potvrđujući da ispunjava kriterijume za registraciju, ne primenjuje se nijedno izuzeće i njegova obrada u okviru IPAM-a ne bi duplirala niti ometala bilo koji drugi proces. U ovom slučaju:

- Dostavljene su sve obavezne informacije;
- Zahtev postavlja pitanja u vezi sa određenim obavezama Banke u okviru Politike zaštite životne sredine i socijalnih pitanja (ESP);
- Zahtev se odnosi na Projekat koji je odobren, a Zahtev je podnet u roku od 24 meseca od datuma kada Banka prestaje da ima finansijski interes u Projektu;
- Nije ispunjen nijedan od uslova za izuzeće koji bi sprečio registraciju; i
- Zahtev ne duplira niti ometa druge postupke niti je sprečen drugim postupcima.

b) Procena Zahteva

Registracijom Zahteva započinje postupak Procene definisan pasusom 2.3 Politike projektne odgovornosti (PAP) 2019. godine, sa namerom da:

- razvije jasno razumevanje pitanja pokrenutih u Zahtevu;
- razmatra funkcije Rešavanja problema i Pregleda usaglašenosti, njihov obim i moguće ishode;
- proceni spremnost Strana da se uključe u svaku od navedenih funkcija, uzimajući u obzir preference Podnosilaca zahteva među funkcijama;
- razmotri ažurirani status drugih napora za rešavanje žalbi, ako je primenjivo; i
- donese konačnu odluku sa tri alternative otvorene za IPAM:
 - a. Predmet će nastaviti sa Rešavanjem problema, na osnovu saglasnosti Podnosioca zahteva i Klijenta; ili
 - b. Predmet će biti prebačen u Procenu usaglašenosti, ako ne bude postignut dogovor o Rešavanju problema, a Podnosioci zahteva to izričito zahtevaju; ili
 - c. Predmet će biti zatvoren.

Faza Procene ima standardno trajanje od 40 radnih dana od datuma registracije Zahteva koje se može produžiti kako bi se obezbedila robusna obrada ili ako je potreban prevod dokumenata. IPAM je pokrenuo Procenu Zahteva 22. decembra 2020. godine, a završio je krajem marta 2021. godine objavljivanjem Izveštaja o proceni koji opisuje ishode postupka procene.

⁵ Registracija zahteva ne uključuje odlučivanje o meritumu, istinitosti ili ispravnosti njegovog sadržaja. Niti ima za posledicu suspendovanje interesa Banke u Projektu.

U ovom slučaju, kako bi olakšao angažman sa Stranama, IPAM je preveo komunikaciju i izveštaje na srpski jezik i obezbedio je simultano prevođenje tokom *online* sastanaka sa Predstavnicima.

2. Pristup Proceni

Nakon registracije predmeta i dalje do pasusa 2.3. Politike projektne odgovornosti (PAP), IPAM je izvršio pregled postojeće relevantne Projektne dokumentacije, Zahteva i prateće dokumentacije koju su dostavili Podnosioci zahteva, rukovodstvo Banke, Klijent i Grad Beograd.

U normalnim okolnostima, u ovoj fazi se odvija poseta lokaciji radi povezivanja sa Podnosiocima zahteva, Klijentom, Gradom Beogradom i drugim relevantnim akterima, kao i upoznavanje Projektne područja, međutim, zbog pandemije KOVIDA-19 poseta lokaciji Projektne područja nije bila moguća. Umesto toga su održani *online* sastanci sa predstavnicima Podnosilaca zahteva, Klijentom, Gradom Beogradom, rukovodstvom Banke i sa tri lokalna konsultanta specijalizovana za pitanja romske manjine koji su uključeni u sprovođenje Projekta. Sastanci su održani u periodu od januara do marta 2021. godine, u cilju:

- Prikupljanja informacija o kontekstu Projekta, procesu dubinske analize i njegovom trenutnom statusu;
- Boljeg razumevanja pitanja i aktivnosti sprovedenih do danas, a u vezi sa navodima Podnosilaca zahteva;
- Istraživanja, uopšteno, osnovnih interesa svake od Strana i njihovu sposobnost da se uključe u proces Rešavanja problema u vezi sa pitanjima navedenim u Zahtevu; i
- Pružanja informacija o funkcijama Rešavanja problema i Pregleda usaglašenosti, njihovom opsegu i potencijalnim ishodima.

Pre objavljivanja Izveštaja o proceni, IPAM je podelio sa svim Stranama, relevantne odeljke Izveštaja i predloženi Projektni zadatka kako bi se osigurala tačnost.

Na kraju ove faze, IPAM objavljuje Izveštaj o proceni koji opisuje ishod izvršene procene. Nakon što je podeljen sa Odborom direktora EBRD-a i predsednikom EBRD-a, Izveštaj je prosleđen Podnosiocima Zahteva, rukovodstvu Banke, Klijentu i Gradu Beogradu i objavljen je u Registru predmeta IPAM-a.

3. Rezime stavova relevantnih Strana

3.1 Podnosioci zahteva

IPAM je održano *online* sastanke sa Predstavnicima Podnosilaca Zahteva 23. decembra 2020. godine i 11. februara 2021. godine uz obezbeđen simultani prevod na srpski jezik. Pored toga, IPAM je pregledao prateću dokumentaciju koju su obezbedili Predstavnici Podnosilaca Zahteva, posebno procenu potreba pogođenih porodica; fotografije kuća u koje su Podnosioci zahteva raseljeni; objašnjenje o procesu raseljavanja i kopije ugovora o zakupu stanova i računa za komunalne usluge. Rezime angažovanja IPAM-a sa predstavnicima Inicijative A11 i CEE Bankwatch naveden je u nastavku.

Tokom sastanaka, Predstavnicima Podnosioca zahteva izjavili su da komunikacija sa gradom Beogradom do danas nije bila efikasna. Takođe su naveli da prema njihovom mišljenju grad Beograd nije ispunio svoje pravne obaveze tokom postupka raseljavanja. Takođe su prokomentarisali da je nekoliko porodica koje žive u neformalnom naselju na deponiji Vinča propustilo popis sproveden 2016. godine, jer o tome nisu bile obaveštene, te oni tvrde da su neke porodice možda izuzete iz plana obnavljanja sredstava za život i alternativnog smeštaja.

Predstavnicima Podnosioca zahteva su objasnili da je trebalo da se preseli ukupno 17 domaćinstava: osam porodica je raseljeno na teritoriji Grada Beograda i devet van Beograda, u opštinama Šabac i Vladimirci.

Pored toga, izjavili su da postupak raseljavanja koji je sproveo Grad Beograd nije bio u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom niti međunarodnim standardima, jer prema njihovim tvrdnjama Podnosioci zahteva nisu adekvatno konsultovani niti obavešteni o njihovim pravima i obavezama kada je reč o alternativnom smeštaju. Pored toga, Predstavnicima tvrde da Podnosioci zahteva nisu bili obavešteni o deložaciji, pa nisu imali vremena da se pripreme, što je dovelo do toga da neki Podnosioci zahteva ostanu bez nameštaja, opreme za rad, ličnih dobara, ličnih dokumenata, itd. Oni, stoga, navode da je trebalo da dobiju nadoknadu za izgubljene stvari, kao i za gubitak prihoda.

Dalje, Predstavnicima su objasnili da je Podnosiocima zahteva ponuđeno da potpišu ugovore o zakupu socijalnih stanova koji su u vlasništvu Grada Beograda. Oni navode da Podnosioci zahteva ne mogu da pokriju troškove zbog svojih ograničenih prihoda. Podnosiocima zahteva je obećano da će biti obezbeđena mesečna subvencija za pokrivanje troškova stanovanja i komunalnih usluga, ali do danas subvencije nisu dobili svi Podnosioci zahteva.

Štaviše, u decembru 2020. godine Sekretarijat za socijalnu zaštitu Grada Beograda je Podnosiocima zahteva dostavio ugovore o zakupu socijalnih stanova, koji po mišljenju Predstavnikova nisu tipični ugovori o zakupu prema lokalnom zakonu i predstavljaju kombinaciju različitih vrsta ugovora: ne sadrže informacije o trajanju zakupa, iznosu zakupa koji treba platiti i uslovima plaćanja komunalnih usluga. Uprkos tome, Podnosioci zahteva dobijaju račune za stanarinu i komunalne usluge i od njih se očekuje da izmiruju te obaveze na mesečnom nivou.

Dalje, Predstavnicima su objasnili da Podnosioci zahteva nisu dobili informacije o potencijalnim naknadama ili subvencijama na koje imaju pravo u vezi sa njihovim raseljavanjem sa deponije u Vinči.

Predstavnicima su dodali da je od maja 2020. godine, kada su Podnosioci zahteva obavešteni o jednostranom raskidu ugovora sa Javnim komunalnim preduzećem „Gradska čistoća“, neformalni pristup deponiji ograničen, što je dovelo do gubitka sredstava za život.

Predstavnicima su prokomentarisali da su Klijent i Grad Beograd imali dve godine da obnove sredstva za život i obezbede zapošljavanje ljudi pogođenih projektom, ali do sada u tom pogledu nije bilo rezultata.

Konačno, Predstavnicima su potvrdili da su Podnosioci zahteva izrazili snažnu želju za sprovođenjem funkcije Rešavanja problema koju sprovodi IPAM i interesovanje da učestvuju u inicijativi za Rešavanje problema koju će sprovoditi IPAM. Oni su, međutim, izrazili zabrinutost oko odmazde i zastrašivanja Podnosioca zahteva i naveli da je potrebno posvetiti posebnu pažnju tom pitanju.

3.2 Klijent

Online sastanak sa predstavnicima Klijenta održan je 18. februara 2021. godine. Pored toga, IPAM je nastavio pisanu komunikaciju sa Klijentom tokom marta 2021. godine. IPAM je pregledao dokumentaciju koju je obezbedio Klijent u vezi sa pitanjima pokrenutim u Zahtevu, tj. izveštaje koji opisuju trenutnu situaciju raseljenih porodica, njihove neposredne potrebe, dugoročne potrebe, kao i aktivnosti koje je Klijent sproveo do sada kako bi pružio podršku raseljenim porodicama u rešavanju njihovih neposrednih potreba u skladu sa Akcionim planom za raseljavanje (RAP). Klijent je ukazao da uprkos činjenici da su Grad Beograd i druge državne institucije zadužene za raseljavanje i obnavljanje sredstava za život sakupljača sekundarnih sirovina, Klijent ovaj Zahtev shvata vrlo ozbiljno i spreman je da pomogne u rešavanju iznetih zabrinutosti. Klijent je istakao da se nedavno sastao sa Predstavnicima Podnosilaca zahteva i da su imali konstruktivnu diskusiju o pitanjima pokrenutim u Zahtevu.

Klijent je pružio detaljne informacije o trenutnom statusu Projekta. Napomenuli su da je 2017. godine Beo Čista Energija potpisala ugovor o JPP sa Gradom Beogradom za pružanje usluga prerade i odlaganja preko 500.000 tona čvrstom komunalnog otpada na godišnjem nivou. Objasnili su da će Beo Čista Energija projektovati, finansirati, izgraditi, održavati i raditi u periodu od 25 godina u okviru dva postrojenja za kogeneraciju za proizvodnju električne energije i toplotne energije korišćenjem otpada i deponijskog gasa, te da će obezbediti sanaciju postojeće deponije u Vinči i izgraditi novu sanitarnu deponiju.

Dodali su da Kompanija ima sistem za prikupljanje i preradu zagađenih procednih voda. Predstavnici Klijenta dodali su da će svi objekti biti izgrađeni u skladu sa srpskim standardima i standardima EU u oblasti zaštite životne sredine i da će Kompanija u tom pogledu koristiti najsavremeniju tehnologiju.

Klijent je naveo da su im bile potrebne dve godine da dobiju potrebnu dozvolu za rad za izgradnju i dobijanje finansiranja od IFC-a i EBRD-a. Klijent je takođe napomenuo da su do septembra 2019. godine potpisani svi ugovori, dobijene dozvole i započeti građevinski radovi koji su napredovali čak i za vreme pandemije Kovida-19. Pored toga, Klijent je nagovestio da aktivnosti nabavke naređuju dobro i da uskoro očekuju ugradnju ključne opreme, a operacije na Projektu treba da počnu u avgustu 2022. godine.

U pogledu procesa raseljavanja, pomenuli su da su zvanična dokumenta koja usmeravaju raseljavanje Akcioni plan za raseljavanje (RAP) i Procena uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja (ESIA) podržali Zajmodavci. Klijent je naglasio da je proces raseljavanja složen, jer sve porodice ne mogu da budu raseljene na teritoriji Beograda. Prema lokalnom zakonodavstvu, Grad Beograd nije nadležan za raseljavanje onih porodica koje su imale prebivalište u opštinama Šabac i Vladimirci pre nego što su se nastanile na deponiji u Vinči. Konkretno, Klijent je objasnio da je u skladu sa nacionalnim propisima devet porodica raseljeno na teritoriji Grada Beograda, dok je preostalih osam porodica moralo da se vrati u opštine njihovog prebivališta: tri u Šabac i pet u Vladimirci.

Predstavnici Klijenta napomenuli su da porodice raseljene na teritoriji Beograda žive u adekvatnim stanovima priključenim na centralno grejanje koje obezbeđuje Grad i da se po njihovom mišljenju situacija tih domaćinstava poboljšala. Priznali su da postoje neka nerešena pitanja vezana za papirologiju za neke raseljene porodice kako bi mogle da dobiju subvencije države. Raseljene porodice prvo bi trebalo da budu zvanično registrovane kao nezaposlene, a zatim bi mogle da podnesu zahtev za smanjenu cenu električne energije, socijalnu pomoć i dečji dodataka. Oni su ukazali da je pitanje procedure i vremena kada će državne institucije odgovoriti na zahteve

stanovnika. Klijent je potvrdio da se sakupljačima sekundarnih sirovina koji borave u beogradskim stanovima za socijalno stanovanje zaista dostavljaju mesečni računi za komunalne usluge koji uključuju istorijske dugove ranijih stanara. Takođe su priznali da bi raseljenim porodicama moglo biti neprijatno da vide te ogromne dugove na njihovim mesečnim računima, s obzirom na to da su u pitanju tuđa dugovanja.

Po mišljenju Klijenta, glavni problemi vezani su za porodice koje su raseljene van Beograda, jer su te porodice morale privremeno da se vrate u kuće svojih rođaka u opštinama u kojima imaju prijavljeno prebivalište. Klijent je priznao da uslovi za njih nisu optimalni, jer nisu sve kuće u opštinama Šabac i Vladimirci gde su raseljene porodice morale da se vrate povezane na vodovod, električnu energiju ili centralno grejanje. Uprkos tome, Klijent navodi da su im tokom zimske sezone obezbedili pakete pomoći i ogrev.

Klijent je naglasio da su vođeni intenzivni razgovori između Klijenta, Zajmodavaca, Grada Beograda i Vlade Srbije u vezi sa postupkom raseljavanja. Zajmodavci su identifikovali nedostatke u procesu raseljavanja i dali preporuke lokalnim i centralnim vlastima o tome šta treba poboljšati. Klijent je posebno naznačio da je centralna vlada opredelila sredstva za opštine Šabac i Vladimirci kako bi te lokalne smouprave kupile kuće za raseljene porodice. Klijent je naglasio da ključni akteri rade zajedno na obezbeđivanju pristojnih kuća za sve raseljene porodice, ali su priznali da još nisu završene sve aktivnosti i da očekuju veći napredak u tom smislu do drugog tromesečja 2021. godine.

U pogledu obnavljanja sredstava za život, Klijent je naznačio da se, dok se u RAP-u pominje da će sakupljače sekundarnih sirovina zaposliti Kompanija, situacija promenila i ni klijent ni izvođač radova EPC ne mogu da zaposle sve sakupljače sekundarnih sirovina. Klijent je opisao svoje napore da podrži sakupljače sekundarnih sirovina da pronađu drugi posao, ali po njihovom mišljenju sakupljači sekundarnih sirovina nisu izrazili veliko interesovanje za alternativne mogućnosti za obnavljanje sredstava za život, s obzirom na to da i dalje imaju neformalni pristup deponiji i da u međuvremenu mogu zaraditi nešto novca. Iako je za obnavljanje sredstava za život sakupljača sekundarnih sirovina odgovoran Grad Beograd, Klijent je potvrdio da je spreman da podrži ovaj proces i dobije neke smernice u tom smislu, jer su ovi procesi novi za Srbiju i postoji ograničeno lokalno iskustvo u tom pogledu.

Klijent je izrazio spremnost da se angažuje u Rešavanju problema uz pomoć IPAM-a kako bi unapredio svoj angažman sa Podnosiocima zahteva i njihovim Predstavnicima i rešio sva nerešena pitanja, ističući pritom da je Strana odgovorna za raseljavanje i obnavljanje sredstava za život zapravo Grad Beograd i predlažući da IPAM i njih pozove da učestvuju u ovoj inicijativi. Klijent je naglasio potrebu da se proces zasniva na činjenicama, da se sve Strane pridržavaju pravila i da se angažuju u dobroj nameri.

3.3. Rukovodstvo EBRD-a

Tokom *online* sastanka sa IPAM-om, održanim 10. februara 2021. godine, Rukovodstvo Banke pružilo je ažurirane informacije o sprovođenju Projekta. Naveli su da su zadovoljni učinkom Kompanije i smatraju da je Klijent uložio dodatni napor u pružanju podrške Gradu Beogradu koji je odgovoran za raseljavanje i obnavljanje sredstava za život sakupljača sekundarnih sirovina. Rukovodstvo Banke je navelo da je Projekat složen i da je u pitanju Projekat od nacionalnog značaja, koji uživa veliku pažnju i podršku Vlade.

Objasnili su da su Projektne aktivnosti počele u oktobru 2019. godine, a da je tokom 2020. godine Projekta beležio intenzivan napredak uprkos brojnim pitanjima, kao što su klizišta na deponiji, ograničeni administrativni kapaciteti Grada Beograda i dodatne komplikacije zbog pandemije Kovida-19. Međutim, Rukovodstvo Banke je potvrdilo da različite državne institucije rade zajedno na sprovođenju Projekta.

Naveli su da su upoznati i slažu se sa pitanjima pokrenutim u Zahtevu IPAM-u, jer su i ovi nedostaci utvrđeni tokom aktivnosti praćenja koje Zajmodavci sprovode na Projektu. Pored toga, primetili su da ova pitanja prevazilaze sedam Podnosilaca zahteva koji su kontaktirali IPAM, te da postoji devet porodica koje su već preseljene u beogradske stanove i osam porodica koje su raseljene van Beograda, u opštine Šabac i Vladimirci. Dalje su napomenuli da bi više voleli sprovođenje holističkog pristupa kojim bi se podržalo svih 17 raseljenih porodica.

Rukovodstvo se složilo da obezbeđeni smeštaj za raseljavanje treba da bude adekvatan za sve porodice i da treba obnoviti sredstva za život sakupljača sekundarnih sirovina. Istovremeno su priznali da veliki broj sakupljača sekundarnih sirovina i dalje nastavlja da radi na deponiji, što stvari čini još složenijim jer se očekuje da sakupljači sekundarnih sirovina neće imati pristup deponiji, te će stoga uskoro izgubiti izvor prihoda. S obzirom da je reč o raseljavanju treće strane, Rukovodstvo Banke je navelo da ovaj proces prevazilazi EBRD ili Klijenta. Ipak, prema Rukovodstvu Banke, Klijent, Grad Beograd i Zajmodavci odigrali su značajnu ulogu u razvoju Akcionog plana za raseljavanje (RAP) i udružili su napore kako bi bili sigurni da se svi procesi obavljaju u skladu sa Uslovima za realizaciju EBRD-a i Standardima za realizaciju Međunarodne finansijske korporacije (IFC).

Projektni tim izrazio je podršku potencijalnom Rešavanju problema i podelio nadu da bi dijalog koji je omogućio IPAM mogao da dovede do opipljivih rešenja za Ljude pogođene projektom i rešavanja svih pokrenutih pitanja. Takođe su podržali ideju da IPAM ugovori lokalnog fasilitatora koji govori srpski jezi i koji bi podržao IPAM u interakciji sa relevantnim Stranama. Rukovodstvo Banke se takođe složilo da podrži IPAM u angažovanju sa Gradom Beogradom i predložilo da ih IPAM pozove da se priključe inicijativi za Rešavanje problema.

3.4. Grad Beograd

Početak marta 2021. godine, IPAM je putem elektronske pošte pokrenuo kontakte sa Gradom Beogradom, pružajući osnovne informacije o Predmetu, IPAM-u i Zahtevu. Održan je *online* sastanak sa predstavnicima Grada Beograda 31. marta 2021. godine. Cilj sastanka bio je da se dobije njihova zvanična perspektiva o Projektu, ulozi u postupku raseljavanja i ostvarenom napretku u vezi sa tim postupkom. Pored toga, IPAM je pokušao da istraži da li bi Grad Beograd mogao da učestvuje u inicijativi za Rešavanje problema koju bi pomogao IPAM i ako bi mogao, na koji način.

Kao odgovor, zvaničnici GB obavestili su IPAM da je u skladu sa Ugovorom o JPP Grad Beograd zadužen za raseljavanje sakupljača sekundarnih sirovina koji su živeli i radili na deponiji u Vinči, tako da bi Klijent EBRD-a mogao da koristi deponiju kako je utvrđeno JPP.

Zvaničnici su izjavili da je 2018. godine usvojen Akcioni plan za raseljavanje (RAP) koji pruža detalje o procesu raseljavanja i obnavljanju sredstava za život domaćinstava koja žive u neformalnom naselju na deponiji Vinča u skladu sa lokalnim zakonodavstvom i zahtevima Zajmodavaca. Cilj RAP-a je bio da ublaži sve potencijalno štetne efekte predloženog Projekta i ponovo uspostavi i unapredi standarde života Ljudi pogođenih projektom.

Dodali su da je postupak raseljavanja sproveden u skladu sa RAP-om. Devet porodica koje su živele u neformalnom naselju Vinča i imale su stalno prebivalište na teritoriji Beograda, dobilo je stanove na korišćenje u vlasništvu grada Beograda prema veličini tih porodica u trenutku raseljavanja. Predstavnici Grada Beograda naveli su da su ugovori o zakupu zaključeni sa korisnicima stanova (stanarima), koji definišu pravo i obaveze potpisnika. Pored toga, prokomentarisali su da su raseljene porodice podržali službenici Grada Beograda i Klijenta kako bi im pomogli u unapređenju uslova života ostvarivanje prava na socijalnu zaštitu, zdravstvenu zaštitu i registrovanje na evidenciju Nacionalne službe za zapošljavanje.

Što se tiče ostalih osam porodica koje nemaju prijavljeno prebivalište u Beogradu, Grad Beograd se u saradnji sa Vladom Srbije potrudio da pruži podršku i Šapcu i Vladimircima u rešavanu problema sa kojima su se porodice suočavale tokom postupka raseljavanja. Od osam porodica koje su raseljene van Beograda, pet će biti ponuđene montažne kuće u Vladimircima, dok će tri porodice biti raseljene u tri seoska domaćinstva koja će Šabac kupiti kada Vlada opredeli sredstva za ove opštine za tu namenu.

Zvaničnici su objasnili da su stupili u kontakt sa raseljenim porodicama i uključili ih u različite inicijative za obuku koje su sprovodili grad i drugi razvojni partneri, kao i u pronalaženje mogućnosti za zapošljavanje. Iako je pet porodica izrazilo interesovanje za ponuđene mogućnosti za posao, na kraju ih nisu prihvatile. Iz perspektive nekih zvaničnika Grada Beograda, porodice obično ne prihvataju redovan posao jer se plaše da će izgubiti pravo na socijalnu pomoć koju trenutno dobijaju. Zvaničnici Grada Beograda su naveli da još uvek nije rešeno pitanje obnavljanja sredstava za život raseljenih porodica. Oni ne smatraju da je to samo po sebi problem, ali bi moglo da postane problem ako porodice ne prihvate mogućnosti koje im nudi Grad Beograd. Stoga bi voleli da porodice sarađuju sa njima u tom smislu.

Konačno, službenici Grada Beograda izrazili su spremnost da se uključe u Rešavanje problema uz pomoć IPAM-a i pomognu u rešavanju nerešenih pitanja, ističući pritom da su sve aktivnosti obavili u skladu sa lokalnim zakonodavstvom i zahtevima Zajmodavaca. Grad Beograd je pokazao svoju otvorenost za razmenu sa IPAM-om i Stranama uključenim u Rešavanje problema svih informacija i dokumentacije vezanih za preliminarno dogovorene teme dijaloga. Naglasili su potrebu da postupak bude zasnovan na činjenicama, a ne na kritici, kako bi sve Strane sarađivale u rešavanju pitanja, pridržavajući se uspostavljenih pravila i angažujući se u dobroj nameri.

3.5. Ostale Zainteresovane strane

IPAM je tokom marta 2021. godine održao bilateralne *online* sastanke sa tri konsultanta u Srbiji specijalizovana za pitanja romske etničke manjine koji su bili, ili još uvek jesu, uključeni u aktivnosti Projekta. Klijent je ugovorio ove eksterne lokalne konsultante u skladu sa zahtevima Zajmodavaca sa zadatkom da preduzmu niz aktivnosti kako bi utvrdili potrebe raseljenih porodica i kako bi pratili njihove najhitnije potrebe nakon raseljavanja. Lokalni konsultanti sa kojima je IPAM razgovarao izjavili su da je po njihovom mišljenju proces raseljavanja pokazao neke slabosti, posebno u pogledu kvaliteta i pristupačnosti ponuđenog smeštaja. Dodali su da su romski sakupljači sekundarnih sirovina, posebno oni koji su raseljeni na teritoriji Beograda morali da promene svoj životni stil i prilagode se životu u stanovima uprkos neslaganju sa ponuđenim tipom stanovanja. Pored toga, konsultanti su napomenuli da se porodice suočavaju sa velikim dugovanjima za komunalne usluge koje su ostavili prethodni stanari i ne mogu da se prijave za subvencionisanu cenu komunalnih usluga zbog istorijskih dugova.

Konačno, konsultanti su izjavili da je iz njihove perspektive glavni problem nedostatak sveobuhvatnog i inkluzivnog pristupa u postupku, jer te porodice ne samo da su izgubile kuće, već

su izgubile i posao i sredstva za život. Srpske vlasti su se do danas fokusirale na stanovanje, a malo pažnje je posvećeno obnavljanju sredstava za život. Oni smatraju da bi pristup trebao da bude okrenut inkluzivnom i održivom postupku raseljavanja.

4. Nalazi Procene

Na osnovu sprovedene analize i angažovanja sa svakom Stranom IPAM može da potvrdi da su sve Strane izrazile spremnost da se u dobroj nameri uključe u Rešavanje problema koje je IPAM omogućio u vezi sa pitanjima pokrenutim u Zahtevu. IPAM je takođe utvrdio da postoji opšti konsenzus da bi Rešavanje problema uz pomoć IPAM-a moglo da pomogne u uspostavljanju dodatnih kanala komunikacije i razumevanja između Strana, dopunjujući aktivnosti koje se već sprovode.

Strane su pokazale posvećenost da se uključe u postupak koji se zasniva na poštovanju i da razmotre međusobno prihvatljiva rešenja za izražene zabrinutosti. Međutim, treba uzeti u obzir da će trenutni globalni uslovi vezani za pandemiju Kovida-19 koji dovode do ograničenja putovanja i socijalnog distanciranja uticati na dizajn i primenu ovog postupka.

Stoga IPAM utvrđuje da se iz perspektive ovog mehanizma čini da postoje uslovi za pokretanje inicijative za Rešavanje problema, sa fokusom na sledeće glavne teme:

- Adekvatno i održivo stanovanje;
- Pristupačna stanarina i troškovi komunalnih usluga;
- Pristup obrazovanju; i
- Stvaranje prihoda.

Pored toga, Strane su se složile da učestvuju u diskusijama o gore navedenim temama i obavezale su se da će se međusobno slušati s dužnim razmatranjem i potkrepiti svoje stavove dokumentacijom i podacima koje imaju. Strane su izrazile spremnost da se uključe u postupak alternativnog rešavanja sporova uz pomoć IPAM-a i očekuju da se sve Strane uključe u dobroj nameri i efikasno.

Prihvatajući da su Podnosioci zahteva izabrali A11 da ih zastupa u postupku IPAM-a, Strane su navele da bi za efikasno sprovođenje inicijative za Rešavanje problema Podnosioci zahteva morali da učestvuju u postupku.

Ukratko, u skladu sa pasusom 2.3 Politike projektne odgovornosti (PAP) iz 2019. godine, nakon pregleda Zahteva, sve relevantne dokumentacije i informacija prikupljenih tokom IPAM-ovih konsultacija sa Stranama, Mehanizam smatra da je proces Rešavanja problema izvodljiv, te Predmet može da pređe na Rešavanje problema kako bi se nastavila njegova obrada. U Prilogu 1, predloženi Projektni zadaci predstavljeni su sa ciljem da vode proces i razjasne njegov opseg i okvirni vremenski okvir.

5. Zaključci i naredni koraci

Kao rezultat Procene, IPAM je utvrdio da će slučaj preći na Rešavanje problema pošto su sve relevantne Strane (Podnosioci zahteva, Klijent, Grad Beograd i Rukovodstvo Banke) izrazile spremnost da se uključe u inicijativu za Rešavanje problema uz pomoć IPAM-a.

S obzirom na ove nalaze, ovaj Izveštaj uključuje preliminarni Projektni zadatak za Rešavanje problema sa predloženim opsegom, metodama koje će se koristiti, vremenskim okvirom za inicijativu, vrstom potrebne ekspertize.

U skladu sa pasusom 2.3 (C) Politike projektne odgovornosti (PAP) iz 2019. godine, ovaj Izveštaj o Proceni će biti dostavljen Odboru i predsedniku radi informisanja, a zatim će biti dostupan Podnosiocima zahteva, Klijentu i Rukovodstvu Banke. Izveštaj o Proceni će biti objavljen na uvid javnosti na engleskom i srpskom jeziku na [Stranici rezimea predmeta](#) u [Registru predmeta](#) IPAM-a. Nakon toga će Predmet preći u Fazu Rešavanja problema.

Prilog 1 Predloženi Projektni zadatak za Rešavanje problema za Predmet 2021/01

I. O procesu Rešavanja problema IPAM-a

Politika projektne odgovornosti (PAP) u odeljku 2.4 uspostavlja opšte smernice koje se moraju poštovati u inicijativama za Rešavanje problema u kojima posreduje IPAM:

Vodeći principi za Rešavanje problema

Inicijative za Rešavanje problema koje vodi IPAM zasnovane su na sledećim vodećim principima:

Zajedničko dizajniranje: dizajn procesa Rešavanja problema treba da se zasniva na metodama, formatu i preferencijama Strana.

Dobra vera: uspeh procesa Rešavanja problema zahteva da su sve Strane spremne da učestvuju u dobroj nameri, delotvorno nastojeći da pronađu međusobno prihvatljiva rešenja.

Zasnovano na pravilima: procesi Rešavanja problema zahtevaju da Strane od početka definišu osnovna pravila koja će voditi proces i koja će biti obavezujuća za njih.

Dobrovoljna priroda: Strane imaju pravo da uđu, kao i da se povuku iz postupka Rešavanja problema.

II. Cilj

Cilj Rešavanja problema je:

- olakšavanje dijaloga između Podnosilaca zahteva i Klijenata EBRD-a (zajedno kao Strane),
- sprovođenje rešenja prihvatljivih za sve Strane, koja imaju za cilj rešavanje pitanja pokrenutih u Zahtevu; i
- olakšavanje zaključivanja međusobno prihvatljivih sporazuma između Strana.

U svrhu Rešavanja problema, ovi Projektni zadaci primenjuju se na sve aktivnosti preduzete u okviru komponenti Projekta Belgrade Solid Waste JPP koje finansira EBRD. Aktivnosti koje se sprovedu u okviru ovog Projektnog zadatka za Rešavanje problema mogu biti podložne izmenama, pod uslovom da se Rukovodilac IPAM-a izričito složi sa promenama, i sve dok takve promene ne dovode u pitanje interese bilo koje Strane.

III. **Pristup**

IPAM služi kao nepristrasni posrednik – treća strana koji pruža smernice i nastoji da promoviše izgradnju poverenja između Strana i osigura da je angažman pravičan i dostupan.

Da bi postigao cilj pronalaženja obostrano prihvatljivog rešenja za pitanja koja su predstavljena u Zahtevu, IPAM će:

- i. uzeti u obzir sve okolnosti Predmeta (uključujući prirodu pokrenutih pitanja, njihovu hitnost i razumnu verovatnoću uspeha), u cilju identifikovanja najprikkladnijeg pristupa Rešavanju problema. Pristupi će se birati u konsultacijama sa Stranama i mogu uključivati: posredovani dijalog, medijaciju, pomirenje, razmenu informacija, zajedničko utvrđivanje činjenica ili podržane pregovore;
- ii. angažovati eksterne konsultante kako bi podržali i olakšali proces dijaloga u skladu sa Pravilima nabavke i pasusom 3.1 i) Politike projektne odgovornosti (PAP), ukoliko IPAM smatra da je to potrebno; i
- iii. neće podržati dogovore koji bi bili u suprotnosti sa politikama EBRD-a ili u suprotnosti sa bilo kojim važećim zakonom.

IV. **Prekid.**

Proces Rešavanja problema u bilo kom trenutku može prekinuti:

- IPAM, ako prema mišljenju IPAM-a, nakon konsultacije sa Stranama, Rešavanje problema verovatno neće dovesti do pozitivnog ishoda, i/ili ako postupak Rešavanja problema više ne predstavlja efikasnu upotrebu resursa, u kom slučaju će IPAM pismeno obavestiti sve Strane; ili
- bilo koja Strana; Rešavanje problema je dobrovoljan postupak i Podnosioci zahteva i Klijent mogu se povući iz njega u bilo kom trenutku.

V. **Obuhvat inicijative**

Obuhvat inicijative ograničen je na pitanja pokrenuta u Zahtevu u vezi sa Projektom i dalje razrađena u Izveštaju o Proceni. Konkretno, Strane su preliminarno izrazile da će se Inicijativa usredsrediti na sledeće teme:

- Adekvatno i održivo stanovanje za raseljene porodice;
- Pristupačni troškovi stanarine i komunalnih usluga;
- Pristup sakupljača sekundarnih sirovina obrazovanju; i
- Stvaranje prihoda za raseljene porodice.

VI. **Predložena metodologija**

Prema nalazima Procene, a podložno potvrdi kako inicijativa bude napredovala, metode korišćene u ovoj Predmetu bi uključivale:

- Prikupljanje i razmena informacija u kulturološki odgovorajućim formatima;

- Utvrđivanje činjenica o pitanjima pokrenutim u Zahtevu;
- Aktivnosti izgradnje kapaciteta sa Stranama;
- Olakšana razmena informacija;
- Posredovane bilateralne i zajedničke diskusije; i
- Pomirenje.

VII. Potrebni resursi

• Nezavisni eksterni posrednik

U skladu sa odredbama Politike projektne odgovornosti (PAP) iz 2019. godine, proces Rešavanja problema vodiće službenici IPAM-a, uz podršku nezavisnog eksternog posrednika. Očekuje se da će posrednik biti obučeni stručnjak za rešavanje sporova, koji će imati iskustva u participativnom angažovanju sa grupama iz zajednice i privatnim kompanijama. Posrednik treba da dobro poznaje regionalni kontekst i lokalnu kulturu u kojoj se sprovodi Projekat i da bude upoznat sa problemima sa kojima se suočavaju osetljive i marginalizovane grupe, poput romske populacije.

Posrednik treba tečno da govori srpski i engleski jezik i da ima odlične veštine komunikacije. On/ona treba da ima dokazano iskustvo u vođenju složenih sporova sa više strana u razvojnim projektima. IPAM očekuje da će posrednik moći da putuje na lokaciju Projekta u Srbiji i detaljno se uključi u saradnju sa Stranama.

Posrednik će moderirati dijalog kao neutralna 'treća strana', na nezavisan i nepristrasan način i ne bi trebalo da ima sukobljene interese u vezi sa Projektom ili bilo kojom od Strana uključenih u Rešavanje problema. Nije uloga posrednika da odlučuje da li su postupci, mišljenja ili shvatanja Strana ispravni ili pogrešni niti da arbitrira u korist jedne od Strana.

• Posete lokaciji

Tokom procesa će biti potrebno da eksterni posrednik i IPAM tim posete lokaciju. Za svako putovanje će se uzeti u obzir trenutno ograničenje putovanja zbog globalne pandemije Kovida-19.

VIII. Vremenski okvir za Rešavanje problema

U skladu sa Politikom projektne odgovornosti (PAP), inicijativa za Rešavanje problema ima ograničen vremenski rok od 12 meseci. Postupak će započeti kada IPAM identifikuje i ugovori eksternog posrednika.

Preliminarni raspored glavnih prekretnica i rezultata je predstavljen u nastavku, pod uslovom da Strane budu saglasne sa predloženim:

Predložene prekretnice i raspored

Aktivnost	Procenjeni vremenski okvir
Pokretanje Rešavanja problema	Drugi kvartal 2021.
Identifikacija Predstavnik; dogovor o osnovnim pravilima za Rešavanje problema; agenda, format, konkretne aktivnosti i vremenski okvir	Drugi kvartal 2021.

Izgradnja kapaciteta Strana kako bi se delotvorno uključile u Rešavanje problema	Drugi kvartal 2021.
Angažovanje sa Stranama radi razmatranja pokrenutih pitanja i traženja rešenja	Treći i četvrti kvartal 2021.
Vremensko ograničenje od 12 meseci	Kraj prvog kvartala 2022.